

Verdal kommune
Postboks 24
7651 VERDAL

Vår dato: 17.07.2018
Vår ref.: 2018/11680

Deres dato: 13.07.2018
Deres ref.:

Tillatelse til skadefelling av en jerv i Sørfjella - Verdal kommune

Verdal kommune har på vegne av Sørfjella beitelag søkt om skadefelling av inntil tre jerver i søknad datert 13. juli 2018. Søknaden begrunnes i funn av to lam påvist drept av jerv i området rundt Litjhavren, samt tidligere års tapshistorikk. Området hvor skaden er påvist ligger innenfor vedtatt forvaltningsområde for jerv i region 6, og tap av beitedyr til jerv må derfor kunne forventes i dette området. Det ble samtidig dokument yngling av jerv i dette området vinteren 2018. Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, finner Fylkesmannen å kunne gi tillatelse til felling av en jerv i den aktuelle situasjonen. Verdal kommune fikk muntlig beskjed om tillatelsen mandag den 16. juli 2018 kl. 09.25.

Søknaden

Det vises til søknad fra Verdal kommune datert 13. juli 2018 om skadefelling av inntil 3 jerver i området til Sørfjella beitelag. Det vises til kadaverfunn av to lam i området Litjhavren, hvor jerv er påvist skadevolder. Videre vises det til antallet beitedyr i området (sau og tamrein), samt tapshistorikk.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for fylkesmannens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal, Nord- og Sør-Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av Rovviltnemnda 22. mars 2018.

Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltnemnda fordelt syv ynglinger i Trøndelag og tre i Møre og Romsdal. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdene for de to fylkene og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt.

Av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 er følgende område definert som område med mål om yngling av jerv:

«Trøndelag: Avgrenset av grensen mot Nordland i nord, riksgrensen mot Sverige i øst, E6 fra Nordlandsgrensen til kommunegrensen mellom Stjørdal og Malvik kommuner i vest. Vestlig grense følger videre kommunegrensen mellom Selbu og Malvik kommuner frem til fv. 963, følger fv. 963 ned til Selbusjøen, videre over til utløpet av Nea, følger Nea oppover Neavassdraget til kommunegrensen mellom Selbu og Tydal kommuner. Grensen følger kommunegrensene mellom Selbu/Tydal, Selbu/Holtålen og Holtålen/Midtre Gauldal ned til fv.30. Grensen følger videre fv. 30 ned til fylkesgrensen mellom Trøndelag/Hedmark.

Det følger av forvaltningsplanen at hele Verdal kommune er innenfor områdene med mål om yngling av jerv i Trøndelag.

Det står blant annet følgende om skadefelling i forvaltningsplanen punkt 4.3:

«I utgangspunktet er terskelen for å innvilge søknad om skadefelling svært lav utenfor forvaltningsområdene. Terskelen vil variere avhengig av om skadene er oppstått utenfor eller innenfor forvaltningsområdet for den aktuelle rovdyrarten og om det regionale bestandsmålet er oppnådd.»

Rovdyrforliket

«Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. (...)

Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsetningen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig.(...)

2.2.19 Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. (...) I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (...)»

Brev fra statsråden

Det fremgår i brev fra Klima- og Miljøministeren 28. april 2014 at det skal være en tydeligere soneforvaltning.

«Et tydelig skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. (...) I prioriterte yngleområder for rovdyr skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være tilsvarende høy, og beitenæringen og andre interesser skal der tilpasse seg rovdyrenes tilstedeværelse.»

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak den 24. mai 2018 fastsatt en kvote på 5 betingede fellingstillatelser på jerv i regionen i perioden 1. juni 2018- 15. februar 2019. Det er ennå ikke felt jerv av denne kvoten, så resterende kvote er 5 jerv.

I vedtaket står de blant annet: *«Bestanden ligger på bestandsmålet pr. i dag (tre års gjennomsnitt). Terskelen for å tillate felling av skadegjørende jerv bør være lav i prioriterte beiteområder».*

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den

gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser til rovviltnemndas vurderinger av Nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 24. mai 2018. Etter Nml. § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltnemnda i vedtak datert 24. mai 2018 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltnemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv lå under det fastsatte bestandsmålet for regionen i 2017, men på bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag. Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 17 dokumenterte og antatte ynglinger, hvorav en yngling er innenfor Sørfjella beitelag sine områder og tre ynglinger er innenfor Feren reinbeitedistrikt. Det nasjonale målet for antall årlige ynglinger av jerv i region 6 er 10. Antall ynglinger i 2018 overstiger det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet i NML. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette medfører at nml. § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på jerv, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Fylkesmannen anser derfor § 11 som lite relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Det åpnes ikke for bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket. Fylkesmannen anser med dette at § 12 er hensyntatt.

Fylkesmannens vurdering

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som yngleområder for bl.a. jerv skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Området hvor det er påvist skade til jerv og hvor det omsøkes fellingstillatelse, ligger i sin helhet innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6.

Fylkesmannens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av rovviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk

differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Områdets betydning som beitemark

Verdal kommune er viktig som beiteområde både for sau og tamrein. Sørfjella beitelag slipper i overkant av 1550 sau/lam på utmarksbeite i området hvor det er påvist skade, i tillegg til at Frol og Kråka beitelag slipper ca. 3500 sau/lam i tilgrensende områder. Området er også del av Færen reinbeitedistrikt, slik at det har stor betydning som beitemark.

Skadenes omfang og utvikling

Ved tidspunkt for søknad er det påvist et beskjedent skadeomfang. Kun to lam er dokumentert drept av jerv, hvor skadedato er satt fra 1.juli- 4. juli. Fra søknadstidspunktet og frem til søknaden ble behandlet mandag 16. juli d.å. ble ytterligere to sauer/lam funnet og dokumentert tatt av jerv, slik at beslutningsgrunnlaget for tillatelsen er fire sau/lam dokumentert eller antatt drept av jerv. På nåværende tidspunkt vurderes det til å være en pågående akutt skadesituasjon i det aktuelle beiteområdet.

Potensialet for fremtidige skader

Det er mye beitedyr i kommunen, og området er del av områdene der forvaltningsplanen for rovvilt i region 6, legger opp til at en skal ha en ynglende bestand av jerv. Det følger av forvaltningsplanen at en i slike områder skal sikre at en har en kontinuerlig bestand av jerv. Det skal praktiseres en høyere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv i dette området sett i forhold til områdene som ikke er prioritert som yngleområder for jerv. Etter vår vurdering ligger det i dette at det må påregnes noe tap til jerv i områdene med mål om yngling av jerv. Og at det i forvaltningssammenheng er krav om ett større skadeomfang for å utløse en tillatelse til felling i områder med mål om yngling, enn i områdene uten mål om yngling av jerv. Samt at tiltak for å redusere tap som hovedregel bør innrettes mot beitedyrene.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Sørfjella beitelag har ikke søkt tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltsskader i forkant av beitesesongen 2018. Et foretak i beitelaget har søkt om hjemmebeite og beredskapsareal, men fått avslag på grunn av at det kun var deler av besetningen som skulle holdes hjemme (kravet er alle dyr hele beitesesongen), samt at et beredskapsareal skal være rovdryavvisende og prioriteres i områder med bjørn. Fylkesmannen var i kontakt med Simon Landfald i Sørfjella beitelag på torsdag 5. juli angående akuttmidler i forbindelse med kadaverfunnet. Det ble da avtalt å gi kr 10 000,- i tilskudd til intensivt, kortvarig tilsyn til beitelaget, for å få oversikt over situasjonen og klarhet i om det var en pågående skadesituasjon.

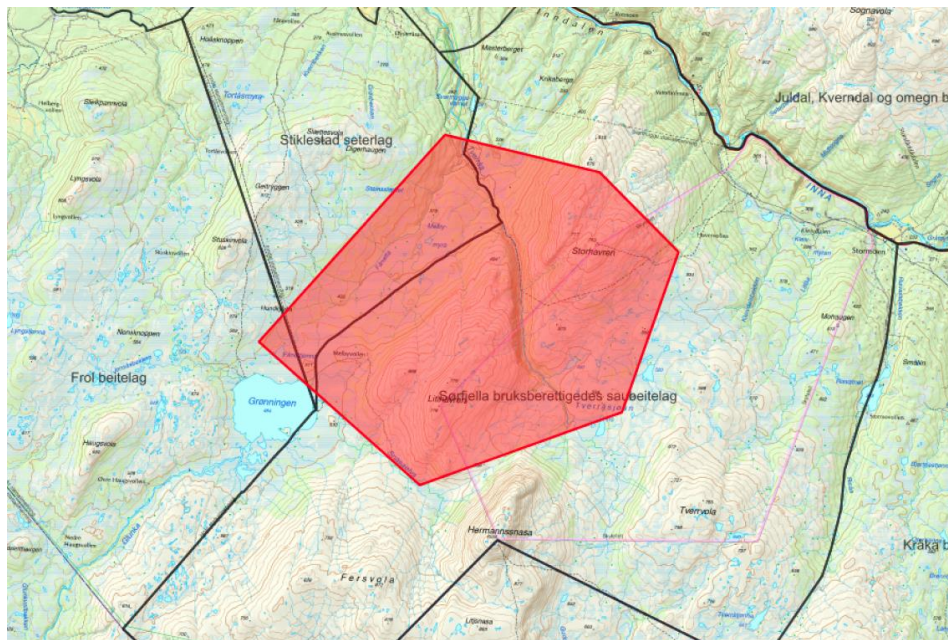
Fylkesmannens konklusjon

Skadefelling skal være et virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr, og ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er nå påvist fire lam drept av jerv i det aktuelle beiteområdet, og skadesituasjonen betraktes derfor som pågående og at potensialet for fremtidige skader er forholdsvis stort. Selv om hele kommunen ligger innenfor forvaltningsområdet for jerv, samt at det er påvist jerveyngling i skadeområdet våren 2018. Dette tilsier at det må påregnes noe tap til jerv i området. Fylkesmannen mener at det utfra foreliggende kunnskap er grunnlag for å iverksette skadefelling av jerv i Verdal kommune.

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 gir Fylkesmannen i Trøndelag skadefellingstillatelse på 1 (en) jerv til Verdal kommune under følgende forutsetninger:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med onsdag 18. juli 2018 til onsdag 25. juli 2018 kl. 12.
2. Tillatelsen gjelder innenfor følgende avgrensede skraverte område i Verdal kommune:

3. Skadefellingstillatelsen gis til Verdal kommune, og kommunen må oppnevne fellingsleder som har ansvaret for selve fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslag skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag før jakt iverksettes.
4. Tispe i følge med valper er unntatt tillatelsen.
5. Ved felling av jerv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for lisensfelling av jerv.
6. Felling eller forsøk på felling av jerv skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag på telefon 930 60 221. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for felling, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
7. Kommunen kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader med fellingsforsøket begrenset oppad til kr 30 000,-, jf. rovviltforskriftens § 9. Budsjettrammen for godtgjøring i forbindelse med fellingsforsøket settes til kr 44 800,- (fire personer pr. dag i syv dager á kr 1 600,-).
8. Den/de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Fylkesmannen i Trøndelag og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.

9. Jerv som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt jerv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.
10. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingene som kan medføre politietterforskning, er fellingsleder ansvarlig for at felt jerv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>).
 - a. Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
11. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
12. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
Seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift